K saditvi krompirja.

Po pravici velja pridelovanje krompirja kot gotova obramba proti lakoti. To zaupanje je krompir tudi opravičil že večkrat pri svetovno-zgodovinskih prilikah. Saj more krompir pri sicer enakih okolnostih dobaviti na prostorni enoti tudi mnogokratno hranilno vrednost za človeško hrano, nego katerisibodi drugi sad.

Spoznanje velikega pomena pridelovanja krompirja v sedanjih kritičnih časih, daje povoda, da se mu posveča posebno pozornost. Vendar se ne ozira vedno na dejstvo, da zasluži krompir le pri visokih hektarnih donosih prednost kot prehranitelj. Ako znasa hranilna vrednost prinosa gomoljev približno le petkratni prinos pšenice, potem je gotovo pšenica za prehranitev izdatneja, da ne govorimo o turšici, ki daje v intenzivnem malem obratu potom medsadov še marsikake važne stranske pridelke.

Poslednje, na eksaktnih poskusih utemeljene objave dr. Paul Wagner-ja potrjujejo zopet stare trditve znanosti in prakse, da odvisi visoki hektarni donos bistveno od vrste semena.

Pri sicer enakih razmerah so n. pr. dale po odbitju za seme porabljene množine:

75 g	težki	gomolji	pridelek	297 q
60 „	„	„	„	255 „
50 „	„	„	„	218 „

S tem se krijejo tudi uspehi mnogih drugih poskusov. Razlika 75 g pri 70 g težkih semenskih gomoljih je kričeč dokaz za neprimernost omejitve množine semena. Razmerje bo še neugodneje pri poškusu raztezanja semena. Zrezani gomolji so dali razmeroma še manjše prinose in sicer tem manjše, čim manjši so bili. Čim neugodneje so talne in gnojilne razmere, tem slabše je s pridelkom.

Ker treba ravno sedaj skrbeti za zelo visoke hektarne prinose, bo poraba semenskega krompirja v poprečni teži 70 g primerna. Pri razdalji 60×50 cm gre na hektar 33 333 komadov ali okroglo 23 q gomoljev te težine.

Za podlago temu računu vzeta razdaljina je vsekakor precej velika.

V interesu zagotovitve visokih pridelkov bo brezpogojno primerneje, saditev krompirja v istem razmerju, kakor je na razpolago seme v zadostni in nepokvarjeni množini, prostorno omejiti, nego da bi se vsled pičlosti seme in s tem tudi hektarne donose predaleč raztegnilo. Čemu žrtvovati dragocene kulturne prostore krompirju, ako niso dani temeljni pogoji za primerne donose? Tu spadajo na njegovo mesto druge rastline, katerih nasad n pridelek sta gotoveja.

Pičlost semena je dala povod, da se razmišlja o metodah, ki omogočijo velik pridelek na krompirju. Pripravljenost krompirja za tvorjenje pogankov in korenin podpira ta namen. Ne nova Gullichhova metoda, ki ima za podlago ojačeno nakupovanje, ter pomnoženje potom sadik sta utemeljeni na tem.

Naj tudi še opozorimo na izkustva, ki smo jih napravili na našem zavodu z očnimi sadikami, o čemur smo že poročali v letu 1915. Pri vseh teh vrstah nasada vendar ni možno računati na popolnoma zadovoljujoče donose. Ne smemo se varati z razmeroma visokim donosom rastline, ker resnično merodajen je le absolutni pridelek obdelane ploščine. Na njivi bi poprečno gotovo zaostala hranilna vrednost za ono vsake druge kulturne rastline. Že iz tega razloga, brez ozira na mnogo večjo uporabo dela in materijala ter večjih zahtev zemlje, bi se smele take obdelovalne metode omejiti le na male ploščine, n. pr. na vrtnarstvo. Obširni poskusi na veliko bi gotovo položaj poslabšali. Ali ni morda že sedanjemu pomanjkanju krompirja iskati delnega razloga v nezadostni in neprimerni izberi semena v minulem letu?

Zdi se, da najdejo ravno novo se pojavljajoče obdelovalne metode vsled svoje posebnosti in dozdevnih prednostih, mnogo odobravanja, kar bi se za pravo moralo opustiti. Naj se v sajenju na veliko ne opusti sigurne poti.

Deželna kmet. šola Sv. Jur, 27. marc 1917.

J. Bellé.

Položaj na Ruskem.

Rusija je danes prava uganka, podobna „peklenskemu kotlju“ na Balkanu pred svetovno vojno. Gotovo je, da je od Angležev poplačana in zapričeta revolucija za trenutek zmagala. Angleži so upali, da bodejo s to revolucijo odpravili carja Nikolaja, ki je hotel z nami in našimi zavezniki skleniti posebni mir. Odpravili so tudi v resnici tega carja. Ali pozabili so, da je ljudstvo revolucijske fraze za resnico smatralo in da svoje novo porojene svobode noče na oltarju angleške požrešnosti žrtvovati. Ruski delavci so socialističnega, oziroma anarhističnega prepričanja in vsled tega prijatelji miru, ker smatrajo vojno le za konkurenčni boj kapitalizma. Ti ruski socialisti pričeli so prav strogo kontrolirati sedanjo Anlgežem prodano rusko vlado. Delavstva je pa razmeroma prav malo, kajti Rusija z velikanskimi svojimi deželami je skozinskoz agrarna. Ruski kmet pa je zvest carju, on ne mara republike, ne mara inozemskega modernega vpliva. K temu pride še, da smatrajo razne na ruskem živeče narodnosti trenutek za ugoden, pridobiti i lastno svobodo. Tako Finci, Tatari, pa tudi Kozaki in drugi. V vsej Rusiji vlada torej velikanska zmešnjava, ki še ni dokončana in ki bode gotovo šele v mesece dolgem notranjem boju svoje pravo lice pokazala. Za nas in naše zaveznike je to ugodno in dobro; kajti država, ki ima v svojem notranjem revolucijo, ne more pojaviti ofenzivnega duha za boj proti zunanjemu nasprotniku. Zato gledamo hladnokrvno v bodočnost, ki nam zamore prinesti edino — zmago!

Zadnji telegrami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 25. aprila. Uradno se danes razglaša:

Položaj povsod nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 25. aprila. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Na bojišču od Arrasa se od včeraj zjutraj za vas Gaurelle bori; severno od Scarpe sovražnik drugače svojih napadov ni ponovil. Južno doline Scarpe vnel se je boj popoldne zopet na obeh straneh ceste Arras-Cambrai; pri široki fronti napadle so angleške divizije v globokih vrstah preko Mouchy-Vaucourta. V ognju in trdem bližinskem boju se je angleški naval povsod pod **najtežjimi izgubami izjalovil.** Posadke jarkov in infanterijski letalci poročajo o 23. aprilu, da je **število pred fronto ležečih mrtvih in ranjenih Angležev izredno visoko.** Pri protisunkih je naša infanterija **660 mož** vjela. Več pancerskih automobilov je bilo uničenih. Blizo obrežja vdrle so naše naskočne čete v sovražno postojanko in vjele **21 Francozov** ter zaplenile **4 strojne puške.** Dne 23. in 24. t. prišlo je v prednem polju naše bojne črte severno-zapadno od St. Quentina do večih bojev, pri katerih je pustil sovražnik razven krvavih izgub tudi vjete v naši roki. — Armada nemškega prestolonaslednika. V nekaterih oddelkih Aisne- in Champagne-fronte ojačil se je ognjeni boj. Francoski sunki so se izjalovili. Za sovražnimi črtami se je opazil živahni promet in se je od nas učinkujoče obstreljeval. — Dne 23. t. izgubili so Angleži in Francozi v zračnem napadu **20 letal** in **en balon;** 24. april stal jih je **19 letal,** od katerih jih je bilo 16 v zračni borbi, 3 pa vsled odpornega ognja sestreljenih.

Pred tretjim navalom.

Rotterdam, 25. aprila. „Daily Chronicle“ poroča iz francoskega glavnega stana: Kratki odmor bitk pripravlja **tretji napad** zaveznikov, za katerega je pripravljeno za fronto še dovolj ljudi in streliva. Pripravljeni pa moramo biti (namreč naši sovražniki! Op. ur.) na še večje človeške žrtve, da se doseže konečno zmago.

Nadaljni uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 25. aprila. Od dne 19. aprila sem naznanjenih uspehov podmorskih čolnov se je po dne 24. t. sporočanih podatkih nadalje skupno **143.500** register-ton sovražnih in nevtralnih trgovskih ladij potopilo od naših podmorskih čolnov, to pa v angleškem kanalu, v Atlantskem oceanu in v Severnem morju.

Škodljivo deluje mrčes v kuhinji, kleti, vrtu, vinogradu, hiši in hlevu. Zato moramo korenito iztrebiti stenice, bolhe, ši muhe, ščurke, žoharje, molje in druge mrčesi, kajti muhe s tem lazijo po nesnagi in potem po jedilih, razširjajo bolezni. molji ščurki, žoharji, uši nadlegujejo človeka in živali. Vso to mrčes v stanovanju, kuhinji, hlevu in vrtu pokončuje takoj in sigurno Fellerjev prisni mrčesni prašek „Elsa“, ki nadkriljuje vsa druga sredstva proti mrčesom. Predvojne cene: 5 velikih pušic 5 kron, 1 pušico kot dodatek 1 krono pošilja edino pristno lekarnar E. V. Feller, Stubica Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko).

Razglas.

Okrajni odbor dobil bode bržkone še manjše množine **setvenega ovsa** in **ječmena** odkazanega. Ker bode množina jako mala, zamore se ozirati v prvi vrsti le na one posestnike, ki so vsled slabega stanja zimske setve prisiljeni to žito nasejati in ki vsled tega nujno novo seme potrebujejo.

Stranke, ki bi se za to potegovale, naj se z občinsko-uradnim potrdilom v času od 25. do 30. aprila 1917 v pisarni okrajnega zastopa oglasijo.

Okrajni odbor ptujski

dne 23. aprila 1917.

Načelnik: **JOS. ORNIG.**

Nadomestilo za salatno olje.

Recept za lastno pripravo, higijenično brezhibno, se zamore v vsaki domačiji brez težave in najceneje napraviti, se proda. Vprašanjam prosi se znamko za odgovor priložiti. 176

G. Dattendorfer, Innsbruck, Müllrstr. 34.

Majer ali šafer

vojni invalid, oženjen, z dvema otrokoma, išče službo. Naslov pove **uprava tega lista.** 183

Rafija

in vse vrste **semena** se dobi pri **Hans Sirk, Maribor,** Hauptplatz.

Pridni viničar

za ptujsko okolico ki se razume popolnoma in samostojno na vinogradništvo, ter katerega družina nima več kot 4 oseb, se sprejme. Ponudbe na **Mihael Jammernegg, Gradec,** Annenstr. 28.

Iščem

učenko

iz dežele za damsko krojaštvo, ki hodi domov spat. Natančnejepove **uprava tega lista.** 18

75.000 ur!!!

Vsled vojne sem prisiljen, da **75.000 kosov** imitirano **srebrnih ur** z izbornim 36-urnim **anker-remontoar-kolesjem,** tekočem v rubinskem kamenju, prodam po smešni ceni: 1 kos **K 10·—,** 2 kosa **K 19·50,** 6 kosov **K 57·50,** 12 kosov **K 103·—.** — 4 leta pismena garancije. Izmenjava dovoljena brez rizike ali denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju. **Uhrenzentrale Simon Lustig, Neu-Sandez Nr. 50.** 18

WESTERMANN & Comp.

Böhlerneubauten, Kapfenberg

namerava v zmislu odredbe c. k. urada za ljudsko prehrano od 13. marca 1917, št. I—2148 s prodajalci dobavne pogodbe na

1917. krompir do 25 vagonov takoj

skleniti in ker veljajo le do 30. aprila 1917 sklenjene pogodbe, se prosi ponudbe brzojavno ali osebno. 187

Iščemo pa tudi

vsako množino druge zelenjadi takoj ter i

nadalje nakupovati